

Raadsvoorstel 27
Vergadering 6 maart 2012

Gemeenteraad

Onderwerp : Governance structuur 2018Brabant

B&W vergadering : 14 februari 2012

Dienst / afdeling : SE/EC

Aan de gemeenteraad,

Belangrijk om te onthouden bij dit onderliggende besluit:

- Dit besluit is een juridische schakel binnen een uitgebreid besluitvormingsproces;
- Dit besluit is juridisch van aard en niet financieel;
- Het is geen onomkeerbaar besluit;
- Het gaat in dezen niet om de inhoudelijke content van het project 2018Brabant, deze wordt gegeven bij de presentatie van het bidbook. De besluitvorming over het bidbook zal in juni plaatsvinden .

Aanleiding

De gemeente Helmond wil samen met de BrabantStadpartners onder aanvoering van de gemeente Eindhoven de titel Culturele Hoofdstad van Europa 2018 naar Brabant halen.

Een belangrijke stap daarin is de inrichting van het beheer van de uitvoeringsorganisatie voor het project 2018. Hiermee krijgt het project 2018Brabant een heldere en door Europa verplichte organisatiestructuur.

Nu te zetten stap

De BrabantStadpartners hebben, samen met het huidige Programmabureau 2018Brabant en de beoogde Stichting Eindhoven/ Brabant 2018, documenten opgesteld waarin de beheersstructuur (governance) rond het project 2018Brabant wordt geregeld. Hierin is intensief geassisteerd en geadviseerd door de afdelingen juridische zaken van de deelnemende gemeenten, én door landsadvocaat Pels Rijcken.

De stuurgroep heeft op 28 januari 2012 besloten om ten behoeve van de uitvoeringsorganisatie gezamenlijk een stichting op te richten. Daarvoor ligt nu de concept-oprichtingsakte, inclusief statuten voor (bijlage 1).

Daarnaast moeten de onderliggende verhoudingen tussen de BrabantStadpartners onderling en de BrabantStadpartners en de beoogde stichting geregeld worden. Dat gebeurt in een bestuursovereenkomst (Bijlage 3).

Wensen en bedenkingen

Het in het leven roepen van deze stichting is een element in de totale governance rond het project culturele hoofdstad 2018. De raad wordt in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen bij het voorgenomen besluit van ons college te uiten. Nadat Staten en raden hun wensen en bedenkingen rondom de conceptteksten kenbaar hebben gemaakt zullen de gemeenten overeenkomstig artikel 160 Gemeentewet toestemming aan het college van gedeputeerde staten vragen voor oprichting van de Stichting.

Na verwerking van alle informatie, wensen en bedenkingen worden in juni van dit jaar de definitieve stukken voorgelegd aan de gemeenteraad. Hierover vindt dan de definitieve besluitvorming plaats. Na de besluitvorming vindt in juli de officiële oprichting van Stichting Eindhoven/ Brabant 2018 en de gelijktijdige ondertekening van de bestuursovereenkomst plaats.

Toekomstige besluitvorming

Naast het traject rondom de governance-documenten wordt in een apart besluitvormingsproces het besluit bij uw raad gelegd voor de financiële bijdrage voor de gehele looptijd van project BCH2018. De besluitvorming hierover zal eveneens in juni plaatsvinden.

De inhoudelijke projecten die worden geïnitieerd vanuit BCH2018, worden gebundeld in een bidbook. Het bidbook zal eveneens in juni in een apart besluitvormingsproces aan uw raad worden voorgelegd.

Beleidsmatige context

1. Bij besluit van 26 april 2011 (bijlage nr. 46) is door uw raad ingestemd met de inhoudelijke hoofdlijnen van het koersdocument voor het op te stellen bidbook voor kandidaatstelling Brabant Culturele Hoofdstad 2018.
2. De financiële middelen voor het opstellen van het bidbook en de organisatiekosten voor 2012 en 2013 zijn al in een eerder stadium gereserveerd.

Beoogd effect en/ of resultaat

Met de voorgestelde governance krijgt het project 2018Brabant een heldere organisatiestructuur. Partijen en hun verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn duidelijk. De EU stelt nadrukkelijke voorwaarden op het gebied van artistiek inhoudelijke autonomie voor de uitvoeringsorganisatie. Deze structuur voldoet hieraan. Er blijft op overige terreinen voldoende politiek-bestuurlijke betrokkenheid om bij essentiële besluiten van de stichting invloed uit te kunnen oefenen.

Argumenten

1. Oprichting van de Stichting Eindhoven/ Brabant 2018 door de BrabantStadpartners

De uitvoeringsorganisatie dient, op grond van de EU-regelingen rond culturele hoofdstad, los van de overheid te kunnen opereren. Gezien de grote financiële en politieke betrokkenheid van de BrabantStadpartners, is het toch wenselijk dat de overheden op essentiële organisatorische aspecten in de uitvoering invloed hebben. Daarom is er op voorstel van landsadvocaat Pels Rijcken voor gekozen te werken met de zg. inhouse-constructie. De betrokken overheden richten de stichting dan zelf op, en nemen zitting in een Raad van Toezicht. Van daaruit hebben zij invloed op beslissingen als aanstelling, ontslag en salariëring van directeuren, en aanstelling en ontslag van bestuursleden (zie art. 11, lid 2 statuten).

Door de inhouse-constructie is er bovendien geen noodzaak om de werkzaamheden van de uitvoering aan te besteden.

2. Instemmen met concept-oprichtingsakte inclusief statuten

De akte voorziet in de wettelijk vereiste formaliteiten om beslispoint 1. te kunnen realiseren. Zij voorzien in een structuur met een uitvoerende directie (artikelen 14 en 15 statuten), een bestuur dat het beleid en de opdracht van de directie bepaalt (artikelen 4 t/m 13 statuten) en een controlerende Raad van Toezicht (artikelen 16 t/m 21 statuten). De statuten geven het stichtingsbestuur de gebruikelijke bevoegdheden. Op essentiële punten is de uitoefening van die bevoegdheden aan de goedkeuring door de Raad van Toezicht (art. 11, lid 2 statuten) onderhevig.

De BrabantStadpartners namen allemaal op 14 februari 2012 collegebesluiten waarmee zij de concept-documenten en het ontwerp-besluit tot oprichting van de stichting voorleggen aan raden en Staten in maart 2012. Op basis daarvan zijn in juni 2012 in raden en Staten separate voorstellen aan de orde rond definitieve teksten van de governance-documenten, besluitvorming rondom het bidbook en besluitvorming rondom de financiering van het project BCH2018.

Tijdens de definitieve besluitvorming aangaande de governance-documenten zal ook de samenstelling van de Raad van Toezicht bekend zijn. Voorstel zal in elk geval zijn dat de BrabantStadpartners bestuurlijk vertegenwoordigd worden door de portefeuillehouders cultuur. Bovendien is de voorzitter een BrabantStadbestuurder, en neemt ook de Commissaris van de Koningin zitting. Tot slot is ruimte gelaten voor uitbreiding met nog maximaal drie leden, wanneer de behoefte daaraan zich voordoet. De Raad van Toezicht bestaat daarmee uit maximaal 11 leden.

Tegelijk met de samenstelling van de Raad van Toezicht zal ook de samenstelling van het bestuur bekend worden. Het zal bestaan uit tenminste 3 leden, beoogd voorzitter is dhr. Wim van den Goorbergh (econoom; o.a. commissaris bij BNG, vm. lid Raad van Bestuur Rabobank Nederland).

3. Instemmen met de concept-bestuursovereenkomst

Naast de regeling voor de uitvoeringsorganisatie die de statuten bieden, moet er een regeling zijn voor de onderlinge verhoudingen tussen de BrabantStadpartners en tussen de BrabantStadpartners en de stichting.

Essentiële onderdelen daarin zijn:

- de uiteindelijke financiële afspraken waaraan partijen zich in een latere fase over en weer committeren (artikelen 5 t/m 10 bestuursovereenkomst). Hierbij is ondermeer aan de orde dat de bijdragen van de BrabantStadpartners worden verstrekt in de vorm van subsidies.
Het bedrag dat dan wordt geïnvesteerd zal in een eenzelfde bedrag door de provincie worden gefinancierd. Hier wordt later in het jaar een definitief besluit over genomen.
Om fiscale redenen (compensatiefonds btw) zullen de bijdragen in de vorm van subsidies gebeuren in beschikkingen van iedere partner apart. Er is een BrabantStadbreed afstemmingsoverleg van controllers opgericht om dit voor de stichting administratief zo eenvoudig mogelijk te houden.
- de opdracht van de BrabantStadpartners waaraan de uitvoering door de stichting wordt getoetst (artikel 11 bestuursovereenkomst)
- een 'code of conduct' conform de EU-voorschriften, op basis waarvan de overheden zich vervolgens onthouden van artistiek-inhoudelijke inmenging in de uitvoering (artikel 12 bestuursovereenkomst)
- een regeling van de voorwaarden waaronder één of de gezamenlijke partij(en) de samenwerking kunnen beëindigen (art. 13, met name lid 3 bestuursovereenkomst). Daaronder is begrepen de onverhoopte situatie van uitsluitel over de bieding in negatieve zin.

Kanttekeningen

Gemeenten en provincie trekken gezamenlijk op bij de uitwerking van de governance. De besluitvorming vindt gelijktijdig in alle colleges plaats. Ook de timing van het doorgeleiden voor wensen en bedenkingen naar Provinciale Staten en gemeenteraden wordt op elkaar afgestemd. Ondanks deze goede afstemming kan het besluitvormingsproces bij een van de partners een eigen dynamiek ontwikkelen en vertraging oplopen.

Middelen

Met het akkoord gaan met de concept-documenten en het ontwerp-besluit tot oprichting van de stichting worden nog geen directe financiële reserveringen vastgelegd voor de Stichting.

Vervolgstappen

De concept-documenten die nu voorliggen houden ook na de raadsvergadering van 6 maart de concept-status. Parallel aan deze raadsbehandeling vindt in de andere gemeenten en in Provinciale Staten behandeling plaats, op basis van dezelfde voorstellen. Na verwerking van alle informatie, wensen en bedenkingen worden in juni van dit jaar de definitieve stukken voorgelegd aan uw raad. Hierna vindt in juli de definitieve oprichting van zowel Stichting Eindhoven/Brabant 2018 en de gelijktijdige ondertekening van de bestuursovereenkomst plaats.

In juni zal daarnaast aan uw raad een separaat voorstel worden voorgelegd over de financiële bijdrage aan het project. In juni wordt eveneens een apart voorstel aan uw raad voorgelegd aangaande het bidbook.

Het advies van de commissie algemene en bestuurlijke aangelegenheden en de commissie samenleving zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
de burgemeester, de secretaris,
drs. A.A.M. Jacobs A.A.M. Marneffe RA

Bijlagen:

1. concept-oprichtingsakte incl. concept-statuten;
2. concept-opdracht stichting Eindhoven/ Brabant 2018;
3. concept-bestuursovereenkomst;
4. route kandidaatstelling;
5. financiële uitgangspositie.

